

N° 110

N° 110

Chambre des Représentants

Kamer der Volksvertegenwoordigers

N° 110

Session de 1930 1931

**SÉANCE
du 26 Février 1931**

**VERGADERING
van 26 Februari 1931**

Zittingsjaar 1930-1931

PROJET DE LOI

approuvant le traité de règlement judiciaire, d'arbitrage et de conciliation, signé à Bucarest le 8 juillet 1930 entre la Belgique et la Roumanie.

EXPOSE DES MOTIFS

MADAME, MESSIEURS,

J'ai l'honneur de soumettre à l'approbation des Chambres législatives, le traité de règlement judiciaire, d'arbitrage et de conciliation conclu le 8 juillet 1930 entre la Belgique et la Roumanie.

Ce traité s'inspire des accords de l'espèce conclus antérieurement par le Gouvernement roumain; mais il comporte certaines améliorations obtenues par le Gouvernement belge. Comme les autres conventions de même nature, le traité belgo-roumain distingue entre les différends de caractère juridique, c'est-à-dire au sujet desquels les parties se contestent réciproquement un droit, et les différends autres que juridiques. Après avoir été soumis, si les Gouvernements contractants le jugent bon, à une Commission permanente de conciliation, les litiges de caractère juridique doivent être déférés, soit à la Cour Permanente de Justice Internationale, soit à un tribunal d'arbitrage. Quant aux différends autres que juridiques, ils seront soumis obligatoirement à une commission de conciliation. Aucune procédure n'est prévue en cas d'échec de celle-ci; en effet, le Gouvernement roumain a pour principe de ne pas s'engager à soumettre à l'arbitrage les questions d'ordre politique. Le traité belgo-roumain s'écarte donc sur ce point des autres conventions d'arbitrage conclues par la Belgique, lesquelles reproduisent dans leurs grandes lignes le modèle A de la Société des Nations.

En fait, les différends qui pourraient surgir entre les deux Etats seront le plus souvent de caractère juridique; de sorte que, malgré la lacune qui vient d'être signalée, la plupart, sinon la totalité des différends éventuels, seront soumis au règlement judiciaire ou à l'arbitrage.

Le traité du 8 juillet 1930 ne manquera pas de resserrer encore les liens d'amitié qui unissent la Belgique à la Roumanie.

J'ai la confiance, Madame, Messieurs, que vous voudrez

WETSONTWERP

tot goedkeuring van het verdrag van gerechtelijke regeling, arbitrage en verzoening, getekend te Boekarest den 8e Juli 1930 tusschen België en Roemenië.

MEMORIE VAN TOELICHTING

MEVROUW, MIJNE HEEREN,

Ik heb de eer aan de goedkeuring der Wetgevende Kamer het Verdrag van gerechtelijke regeling, arbitrage en verzoening gesloten, op 8 Juli 1930 tusschen België en Roemenië, te onderwerpen.

Dit Verdrag is gegrond op de akkoorden van gelijken aard door de Roemeensche Regeering vroeger gesloten; maar het bevat zekere door de Belgische Regeering verkregen verbeteringen. Zoals de andere overeenkomsten van denzelfden aard maakt het Belgisch-Roemeensche Verdrag een onderscheid tuschen de geschillen van juridischen aard, 't is te zeggen aangaande welke de partijen elkander een recht bewisten, en de niet-juridische geschillen. Na onderworpen te zijn geweest aan een Permanente Verzoeningscommissie, indien de Verdragsluitende Regeringen het goed vinden, moeten de geschillen van juridischen aard verwezen worden hetzij naar het Permanente Hof van Internationale Justitie, hetzij naar een scheidsrecht. Wat de niet-juridische geschillen betreft, deze zullen verplichtend aan een verzoeningscommissie worden onderworpen. Geen enkele procedure wordt voorzien indien deze commissie tot geen uitslag komt: immers in beginsel wil de Roemeensche Regeering er zich niet toe verbinden de kwesties van politieken aard aan arbitrage te onderwerpen. Het Belgisch-Roemeensche Verdrag wijkt dus op dit punt af van de andere arbitrage-overeenkomsten door België gesloten, welke in hunne grote lijnen het model A van den Volkenbond volgen.

Feitelijk zullen de geschillen die tusschen beide Staten zouden kunnen oprollen, meestal van juridischen aard zijn, zoodat, niettegenstaande de leemte waarop zooveel gewezen werd, de meeste, zoo niet al de eventuele geschillen aan gerechtelijke regeling of aan arbitrage zullen worden onderworpen.

Het verdrag van 8 Juli 1930 zal ongetwijfeld de tusschen België en Roemenië bestaande vriendschapshanden nog nauwer aanhalen.

Ik vertrouw, Mevrouw, Mijne Heeren, dat gij het bij-

bien accepter le projet de loi ci-joint portant approbation du traité belgo-roumain de règlement judiciaire, d'arbitrage et de conciliation.

Le Ministre des Affaires Etrangères,

HYMANS.

PROJET DE LOI

ALBERT,

ROI DES BELGES,

A tous, présents et à venir, SALUT !

Sur la proposition de Notre Ministre des Affaires Etrangères,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS :

Notre Ministre des Affaires Etrangères est chargé de présenter en Notre Nom aux Chambres législatives le projet de loi dont la teneur suit :

ARTICLE UNIQUE.

Est approuvé le traité de règlement judiciaire, d'arbitrage et de conciliation, signé à Bucarest, le 8 juillet 1930, entre la Belgique et la Roumanie.

Donné à Bruxelles, le 10 février 1931.

ALBERT.

PAR LE ROI :

Le Ministre des Affaires étrangères,

HYMANS.

gaande wetsontwerp tot goedkeuring van het Belgisch-Roemeens Verdrag van gerechtelijke regeling, arbitrage en verzoening, zult aannehmen.

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

HYMANS.

WETSONTWERP

ALBERT,

KONING DER BELGEN,

Aan allen; tegenwoordigen en toekomenden, HEIL !

Op voorstel van Onzen Minister van Buitenlandsche Zaken,

WIJ HEBBEN BESLOTEN EN WIJ BESLUITEN :

Onze Minister van Buitenlandsche Zaken is gelast in Onzen Naam, aan de Wetgevende Kamers, het wetsontwerp voor te leggen waarvan de inhoud volgt :

EENIG ARTIKEL.

Wordt goedgekeurd het verdrag van gerechtelijke regeling, arbitrage en verzoening, geteekend te Boekarest den 8e Juli 1930, tusschen België en Roemenië.

Gegeven te Brussel, den 10e Februari 1931.

ALBERT.

VAN 'S KONINGS WEGE :

De Minister van Buitenlandsche Zaken,

HYMANS.

**Traité de règlement judiciaire, d'arbitrage
et de conciliation
entre la Belgique et la Roumanie**

SA MAJESTE LE ROI DES BELGES,
et
SA MAJESTE LE ROI DE ROUMANIE,

animés du désir de resserrer les liens d'amitié qui unissent la Belgique et la Roumanie et de favoriser le règlement pacifique des différends et conflits qui viendraient à diviser les deux pays, ont résolu de conclure un traité à cet effet et ont nommé pour Leurs Plénipotentiaires respectifs, savoir :

SA MAJESTE LE ROI DES BELGES :

Son Excellence M. le Baron GUILLAUME, Son envoyé extraordinaire et ministre plénipotentiaire,

SA MAJESTE LE ROI DE ROUMANIE :

Son Excellence M. G.-G. MIRONESCO, Son Ministre des Affaires Etrangères, ancien Président du Conseil des Ministres,

lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs respectifs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes :

ARTICLE PREMIER.

Les Hautes Parties contractantes s'engagent réciproquement à ne rechercher, dans aucun cas, autrement que par voie pacifique le règlement des litiges ou conflits, qui viendraient à s'élever entre la Belgique et la Roumanie, et, qui n'auraient pu être résolus, dans un délai raisonnable, par les procédés diplomatiques ordinaires.

ART. 2.

Tous différends au sujet desquels les Parties se contesterait réciproquement un droit et qui n'auraient pu être réglés à l'amiable par les procédés diplomatiques ordinaires, seront soumis pour jugement soit à la Cour Permanente de Justice Internationale, soit à un tribunal arbitral, ainsi qu'il est prévu ci-après. Il est entendu que les différends ci-dessus visés comprennent notamment ceux que mentionne l'article 36 du statut de la Cour Permanente de Justice Internationale.

La disposition du paragraphe précédent ne s'applique pas aux différents nés de faits qui sont antérieurs à la présente convention et qui appartiennent au passé, non plus qu'aux différends portant sur des questions que le droit international laisse à la compétence exclusive des Etats.

**Overeenkomst van
Gerechtelijke Regeling, Arbitrage en Verzoening
tusschen België en Roemenië.**

Vertaling.

**ZIJNE MAJESTEIT DE KONING DER BELGEN,
en
ZIJNE MAJESTEIT DE KONING VAN ROEMENIE :**

bezielt met den wensch de vriendschapsbanden, die België en Roemenië vereenigen, nauwer aan te halen en de vredzame regeling te bevorderen der geschillen en conflicten die beide landen zouden kunnen te verdeelen, hebben besloten te dien einde een verdrag te sluiten en hebben tot Hunne respectieve Gevolmachtigden benoemd, te weten :

ZIJNE MAJESTEIT DE KONING DER BELGEN :

Zijne Excellentie Baron GUILLAUME, Zijn Buitengewoon Gezant en Gevolmachtigd Minister,

ZIJNE MAJESTEIT DE KONING VAN ROEMENIE :

Zijne Excellentie den heer G. G. MIRONESCO, Zijn Minister van Buitenlandsche Zaken, oud-Voorzitter van den Ministerraad,

welke, na hunne in goeden en behoorlijken vorm bevonden volmachten aan elkander te hebben medegedeeld, overeengekomen zijn aangaande de volgende beschikkingen :

ARTIKEL ÉÉN.

De Hooge Contracterende Partijen gaan onderling de verbintenis aan in geen geval anders dan langs een vredzamen weg de regeling te zoeken van de geschillen of conflicten die tusschen België en Roemenië zouden oprijzen en die niet binnen een redelijken tijd door de gewone diplomatieke middelen konden opgelost worden.

ART. 2.

Alle geschillen aangaande welke de Partijen elkander wederzijds een recht zouden bewisten en die niet in der minne geregeld konden worden door de gewone diplomatieke middelen, zullen voor uitspraak onderworpen worden hetzij aan het Bestendige Hof van Internationale Justitie, hetzij aan een Scheidsgerecht, zooals hierna voorzien is. Men is het er over eens dat de hierboven bedoelde geschillen inzonderheid degene omvatten welke vermeld zijn in artikel 36 van het Statuut van het Bestendig Hof van Internationale Justitie.

De beschikking van de voorgaande paragraaf is niet van toepassing op geschillen ontstaan uit feiten gebeurd voor het sluiten dezer Overeenkomst en die tot het verleden behooren, evenmin als op geschillen gaande over aangelegenheden die het internationaal recht aan de uitsluitende bevoegdheid der Staten overlaat.

Les contestations pour la solution desquelles une procédure spéciale est prévue par d'autres conventions en vigueur entre les Hautes Parties contractantes, seront réglées conformément aux dispositions de ces conventions. Toutefois, si une solution du différend n'intervenait pas par application de cette procédure les dispositions du présent Traité recevraient application.

ART. 3.

Avant toute procédure devant la Cour Permanente de Justice Internationale et avant toute procédure arbitrale, le litige pourra être, d'un commun accord entre les Parties, soumis à fin de conciliation à une Commission internationale permanente, dite Commission permanente de conciliation, constituée conformément au présent Traité.

ART. 4.

Si, dans le cas d'un des litiges juridiques visés à l'article 2, les deux Parties n'ont pas eu recours à la Commission permanente de conciliation ou si celle-ci n'a pas réussi à concilier les Parties, le litige sera soumis d'un commun accord par voie de compromis soit à la Cour Permanente de Justice Internationale qui statuera dans les conditions et suivant la procédure prévue par son statut, soit à un Tribunal arbitral qui statuera dans les conditions et suivant la procédure prévue par la Convention de La Haye du 18 octobre 1907 pour le règlement pacifique des conflits internationaux. A défaut d'accord entre les Parties sur le choix de la juridiction, sur les termes du compromis, ou, en cas de procédure arbitrale, sur la désignation des arbitres, l'une ou l'autre d'entre elles, après un préavis d'un mois, aura la faculté de porter directement, par voie de requête le litige devant la Cour Permanente de Justice Internationale.

ART. 5.

Toutes questions sur lesquelles les Hautes Parties contractantes seraient divisées sans pouvoir les résoudre à l'amiable par les procédés diplomatiques ordinaires, questions dont la solution ne pourrait être recherchée par un jugement ainsi qu'il est prévu par l'article 2 du présent Traité et pour lesquelles une procédure de règlement ne serait pas déjà prévue par un Traité ou une convention en vigueur entre les Parties, seront soumises à la Commission permanente de conciliation qui sera chargée de proposer aux Parties une solution acceptable et dans tous les cas de leur présenter un rapport.

A défaut d'accord entre les Parties sur la requête à

De geschillen voor welker oplossing een bijzondere procedure voorzien zou zijn door andere tusschen de Hooge Contracteerende Partijen van kracht zijnde Verdragen, zullen overeenkomstig de beschikkingen deser Verdragen geregeld worden. Indien echter een oplossing van het geschil niet tot stand kwam door toepassing van deze procedure, zouden de beschikkingen van onderhavig Verdrag toegepast worden.

ART. 3.

Alvorens er tot eenige procedure voor het Bestendige Hof van Internationale Justitie en tot eenige scheidsrechterlijke procedure overgegaan wordt, zal het geschil, in gemeen overleg tusschen de Partijen, met het oog op verzoening onderworpen kunnen worden aan een bestendige internationale commissie, Bestendige Verzoeningscommissie genaamd en overeenkomstig dit Verdrag samengesteld.

ART. 4.

Indien, in het geval van een der in artikel 2 bedoelde juridische geschillen, beide Partijen hunne toevlucht niet genomen hebben tot de Bestendige Verzoeningscommissie of indien deze er niet in geslaagd is de Partijen te verzoenen, zal het geschil in gemeen overleg, door middel van een compromis, worden onderworpen hetzij aan het Bestendige Hof van Internationale Justitie dat uitspraak zal doen onder de voorwaarden en volgens de procedure voorzien door zijn statuut, hetzij aan een Scheidsgerecht dat uitspraak zal doen in de voorwaarden en volgens de procedure voorzien door de Overeenkomst van 's Gravenhage van 18 October 1907 voor de vreedzame regeling der internationale geschillen.

Bij gebrek aan overeenkomst tusschen de Partijen aangaande de keus van het rechtsprechend lichaam, de bewoordingen van het compromis, of, in geval van scheidsrechterlijke procedure, aangaande de benoeming der scheidsrechters, zal de eene of de andere onder hen het recht hebben, na een maand op voorhand van haar voornemen kennis te hebben gegeven, het geschil door middel van een verzoekschrift rechtstreeks voor het Bestendige Hof van Internationale Justitie te brengen.

ART. 5.

Alle aangelegenheden waarover de Hooge Contracteerende Partijen verdeeld zouden zijn zonder ze in der minne door de gewone diplomatische middelen te kunnen oplossen, aangelegenheden waarvan de oplossing niet zou kunnen bereikt worden door een uitspraak zoals voorzien is door artikel 2 van dit Verdrag en waarvoor een regelingsprocedure niet reeds zou voorzien zijn door een Verdrag of een Overeenkomst van kracht zijnde tusschen de Partijen, zullen onderworpen worden aan de Bestendige Verzoeningscommissie die gelast zal zijn aan de Partijen een aannemelijke oplossing voor te stellen en in alle gevallen hun een verslag voor te leggen.

Bij gebrek aan overeenkomst tusschen de Partijen aan-

présenter à la Commission, l'une ou l'autre d'entre elles aura la faculté de soumettre directement, après un préavis d'un mois, la question à la dite Commission.

Dans tous les cas, s'il y a contestation entre les Parties sur la question de savoir si le différend a ou non la nature d'un litige juridique visé dans l'article 2 et susceptible de ce chef d'être résolu par un jugement, cette contestation sera, préalablement à toute procédure devant la Commission permanente de conciliation, soumise à la décision de la Cour Permanente de Justice Internationale, d'accord entre les Hautes Parties contractantes ou, à défaut d'accord, à la requête de l'une d'entre elles.

ART. 6.

La Commission permanente de conciliation prévue par le présent Traité sera composé de cinq membres, qui seront désignés comme il suit, savoir : les Hautes Parties contractantes nommeront chacune un Commissaire choisi parmi leurs nationaux respectifs et désigneront d'un commun accord les trois autres Commissaires parmi les ressortissants de tierces Puissances ; ces trois Commissaires devront être de nationalités différentes et, parmi eux, les Hautes Parties contractantes désigneront le Président de la Commission.

Les Commissaires sont nommés pour trois ans, leur mandat est renouvelable. Ils resteront en fonctions jusqu'à leur remplacement, et, dans tous les cas, jusqu'à l'achèvement de leurs travaux en cours au moment de l'expiration de leur mandat.

Il sera pourvu aussi rapidement que possible et dans un délai qui ne devra pas excéder trois mois, aux vacances qui viendraient à se produire par suite de décès, de démission ou de quelque empêchement permanent ou temporaire en suivant le mode fixé pour les nominations.

ART. 7.

La Commission permanente de conciliation sera constituée dans les six mois qui suivront l'échange des ratifications du présent Traité.

Si la nomination des membres à désigner en commun n'intervenait pas dans le dit délai ou, en cas de remplacement, dans les trois mois à compter de la vacance du siège, le Président de la Confédération Suisse serait, à défaut d'autre entente, prié de procéder aux désignations nécessaires.

ART. 8.

La Commission permanente de conciliation sera saisie par voie de requête adressée au Président dans les conditions prévues, selon le cas, par les articles 3 et 5.

gaande het bij de Commissie in te dienen verzoekschrift, zal de eenen of de andere onder hen het recht hebben de aangelegenheid rechtstreeks aan gezegde Commissie te onderwerpen, na van haar voornemen een maand op voorhand kennis te hebben gegeven.

In ieder geval, indien er oneenigheid bestaat tusschen de Partijen over de vraag of het geschil al dan niet den aard heeft van een juridisch geschil bedoeld in artikel 2 en uit dien hoofde vatbaar is om door een uitspraak opgelost te worden, zal dit geschil, vóór elke procedure voor de Bestendige Verzoeningscommissie, onderworpen worden aan de beslissing van het Bestendige Hof van Internationale Justitie, na overeenkomst tusschen de Hooge Contracterende Partijen of, bij gebrek aan overeenkomst, op het verzoek van een hunner.

ART. 6.

De Bestendige Verzoeningscommissie door dit Verdrag voorzien zal samengesteld zijn uit vijf leden, die zullen aangeduid worden als volgt, te weten : de Hooge Contracterende Partijen zullen elk een Commissaris benoemen gekozen onder hunne respectieve onderhoorigen en zullen in gemeen overleg de drie andere Commissarissen aanduiden onder de onderhoorigen van derde Mogendheden ; de drie Commissarissen zullen van verschillende nationaliteit moeten zijn en onder hen zullen de Hooge Contracterende Partijen den Voorzitter der Commissie aanwijzen.

De Commissarissen zullen voor drie jaar benoemd worden, hun mandaat is hernieuwbaar. Zij zullen in functie blijven tot aan hunne vervanging, en, in alle geval, tot de werken waarmede zij bezig waren op het ogenblik het verstrijken van hun mandaat, afgehandeld zijn.

Er zal zoodra mogelijk en binnen een termijn die drie maanden niet zal mogen overtreffen, voorzien worden in de vacatures die zouden ontstaan tengevolge van een lidlijden, ontslag of eenige blijvende of tijdelijke verhindering, en dit volgens de wijze voor de benoemingen vastgesteld.

ART. 7.

De Bestendige Verzoeningscommissie zal samengesteld worden binnen de zes maanden volgend op de uitwisseling der bekraftigingen van dit Verdrag.

Indien de benoeming der in gemeen overleg aan te wijzen Commissarissen niet binnen gezegden termijn geschied is of, in geval van vervanging, binnen de drie maanden te rekenen van het openvallen van den zetel, zou de President van den Zwitserschen Bond, bij gebrek aan een andere afspraak, verzocht worden tot de noodige aanwijzingen over te gaan.

ART. 8.

Het geschil zal bij de Bestendige Verzoeningscommissie aanhangig worden gemaakt door middel van een verzoekschrift tot den Voorzitter gericht onder de voorwaarden voorzien, volgens het geval, door artikelen 3 en 5.

La requête, après avoir exposé sommairement l'objet du litige, contiendra l'invitation à la Commission de procéder à toutes mesures propres à conduire à une conciliation.

Si la requête émane d'une seule des Parties, elle sera notifiée par celle-ci sans délai à la Partie adverse.

ART. 9.

Dans un délai de 15 jours à compter de la date où l'une des Hautes Parties contractantes aurait porté une contestation devant la Commission permanente de conciliation, chacune des Parties pourra, pour l'examen de cette contestation, remplacer son Commissaire par une personne possédant une compétence spéciale dans la matière.

La Partie qui userait de ce droit en ferait immédiatement la notification à l'autre Partie; celle-ci aura, dans ce cas, la faculté d'agir de même dans un délai de 15 jours à compter de la date où la notification lui sera parvenue.

ART. 10.

La Commission permanente de conciliation aura pour tâche d'élucider les questions en litige, de recueillir à cet effet toutes les informations utiles par voie d'enquête ou autrement et de s'efforcer de concilier les Parties. Elle pourra, après examen de l'affaire, exposer aux Parties les termes de l'arrangement qui lui paraîtrait convenable, et s'il y a lieu, leur impartir un délai pour se prononcer.

A la fin de ses travaux, la Commission dressera un rapport qui en constatera le résultat et dont un exemplaire sera remis à chacune des Parties.

Les Parties ne seront jamais liées par les considérations de fait, de droit ou autres auxquelles la Commission se sera arrêtée.

Sous réserve de la disposition de l'article 5, alinéa 3, les travaux de la Commission devront, à moins que les Parties en conviennent différemment, être terminés dans un délai de six mois à compter du jour où la Commission aura été saisie du litige.

ART. 11.

A moins de stipulations spéciales contraires, la Commission permanente de conciliation réglera elle-même sa procédure qui, dans tous les cas, devra être contradictoire. En matière d'enquêtes, la Commission, si elle n'en décide autrement à l'unanimité, se conformera aux dispositions du Titre III (Commission internationale d'enquête) de la Convention de La Haye du 18 octobre 1907 pour le règlement pacifique des conflits internationaux.

Het verzoekschrift zal, na een korte uiteenzetting van het geschil, eene uitnodiging aan de Commissie bevatten om over te gaan tot alle maatregelen die geschikt zijn om tot een verzoening te leiden.

Indien het verzoekschrift van eene enkele der Partijen uitgaat, zal deze er onverwijd aan de tegenpartij kennis van geven.

ART. 9.

Binnen een termijn van twee weken te rekenen van den datum waarop een der Hooge Contracteerende Partijen een geschil voor de Bestendige Verzooningscommissie zal gebracht hebben, zal elke Partij, voor het onderzoek van dit geschil, haren Commissaris mogen vervangen door een persoon die eene bijzondere bevoegdheid te dier zake bezit.

De Partij die van dit recht zal gebruik maken, zal er onmiddellijk aan de andere Partij kennis van geven; deze zal in dat geval het recht hebben hetzelfde te doen binnen een termijn van twee weken te rekenen van den datum waarop zij de kennisgeving zal ontvangen hebben.

ART. 10.

De Bestendige Verzooningscommissie zal als taak hebben de betwiste kwesties toe te lichten, te dien einde door onderzoek of eenig ander middel alle nuttige inlichtingen te verzamelen en te trachten de Partijen te verzoenen. Na de aangelegenheid onderzocht te hebben, kan zij aan de Partijen de bepalingen der schikking die haar passend zou schijnen, uiteenzetten, en hun desnoods een termijn toe staan om zich uit te spreken.

Aan het einde harer werkzaamheden, zal zij een proces-verbaal opmaken dat er den uitslag van zal vaststellen en waarvan een exemplaar aan elk der Partijen zal overhandigd worden.

De Partijen zullen nooit gebonden zijn door de overwegingen van feitelijken, rechtskundigen of anderen aard die de Commissie zal uitgebracht hebben.

Onder voorbehoud der beschikking van artikel 5, alinea 3, zullen de werkzaamheden der Commissie, tenzij de Partijen anders overeenkomen, moeten geëindigd zijn binnen een termijn van zes maanden te rekenen van den dag waarop het geschil bij de Commissie aanhangig gemaakt werd.

ART. 11.

Tenzij er bijzondere andersluidende bepalingen bestaan, zal de Bestendige Verzooningscommissie zelf hare procedure regelen, die in elk geval op tegenspraak zal moeten berusten. In zake onderzoek, zal de Commissie, indien zij er eenparig niet anders over beslist, zich gedragen naar de geschikkingen van Titel III (Internationale Onderzoekscommissie) der Overeenkomst van 's Gravenhage van 18 October 1907 voor de vredzame regeling der internationale geschillen.

ART. 12.

La Commission permanente de conciliation se réunira, sauf accord contraire entre les Parties, au lieu désigné par son Président.

ART. 13.

Les travaux de la Commission permanente de conciliation ne sont publiés qu'en vertu d'une décision prise par la Commission avec l'assentiment des Parties.

Les Hautes Parties contractantes s'engagent à ne pas publier le résultat des travaux de la Commission sans s'être préalablement consultées.

ART. 14.

Les Parties seront représentées auprès de la Commission permanente de conciliation par des agents ayant mission de servir d'intermédiaire entre elles et la Commission; elles pourront, en outre, se faire assister par des conseils et experts nommés par elles à cet effet et demander l'audition de toutes personnes dont le témoignage leur paraîtrait utile.

La Commission aura, de son côté, la faculté de demander des explications orales aux agents, conseils et experts des deux Parties, ainsi qu'à toutes personnes qu'elle jugerait utile de faire comparaître avec l'assentiment de leur Gouvernement.

ART. 15.

Sauf dispositions contraires du présent Traité, les décisions de la Commission permanente de conciliation seront prises à la majorité des voix.

La Commission ne pourra prendre de décision portant sur le fond du différend que si tous les membres ont été dûment convoqués et si au moins tous les membres choisis en commun sont présents.

ART. 16.

Les Hautes Parties contractantes s'engagent à faciliter les travaux de la Commission permanente de conciliation et en particulier à assurer à celle-ci l'assistance de leurs autorités compétentes, à lui fournir dans la plus large mesure possible tous documents et informations utiles et à prendre les mesures nécessaires pour permettre à la Commission de procéder sur leur territoire à la citation et à l'audition des témoins ou d'experts et à des transports sur les lieux.

ART. 17.

Pendant la durée des travaux de la Commission permanente de conciliation chacun des Commissaires recevra une indemnité dont le montant sera arrêté d'un commun

ART. 12.

De Bestendige Verzoeningscommissie zal, tenzij de Partijen anders overeenkomen, in de door baren Voorzitter aangeduidte plaats bijeenkommen.

ART. 13.

De werkzaamheden der Bestendige Verzoeningscommissie zullen slechts openbaar gemaakt worden krachtens een besluit door de Commissie genomen met de goedkeuring der Partijen.

De Hooge Contracteerende Partijen verbinden zich den uitslag van de werkzaamheden der Commissie niet openbaar te maken zonder elkander vooraf geraadpleegd te hebben.

ART. 14.

De Partijen zullen bij de Bestendige Verzoeningscommissie vertegenwoordigd zijn door agenten die als taak zullen hebben als tusschenpersonen tusschen hen en de Commissie op te treden; zij zullen zich bovendien kunnen doen bijstaan door raadslieden en deskundigen daartoe door hen benoemd en het verhoor kunnen vragen van alle personen wier getuigenis hun nuttig zou schijnen.

De Commissie zal harerzijds het recht hebben mondelingen uitleg te vragen aan de agenten, raadslieden en deskundigen van beide Partijen, alsook aan alle personen die zij het nuttig zou achten met de toestemming hunner Regeering te doen verschijnen.

ART. 15.

Behalve in geval van tegenovergestelde bepalingen in dit Verdrag, zullen de besluiten der Bestendige Verzoeningscommissie bij meerderheid van stemmen genomen worden.

De Commissie zal slechts een besluit kunnen nemen over den grond van het geschil, indien al de leden behoorlijk opgeroepen werden en indien ten minste al de in gemeen overleg gekozen leden aanwezig zijn.

ART. 16.

De Hooge Contracteerende Partijen gaan de verplichting aan, de werkzaamheden der Bestendige Verzoeningscommissie te vergemakkelijken en inzonderheid haar den bijstand van hunne bevoegde overheden te verleenen, haar in de ruimste mate mogelijk alle nuttige documenten en inlichtingen te verschaffen en de noodige maatregelen te treffen om de Commissie in staat te stellen op hun grondgebied over te gaan tot de dagvaarding en het verhoor van getuigen of van deskundigen en tot begevingen ter plaats.

ART. 17.

Tijdens den duur der werkzaamheden van de Bestendige Verzoeningscommissie zal elk der Commissarissen een vergoeding ontvangen waarvan het bedrag zal vastgesteld

accord entre les Hautes Parties contractantes qui en supporteront chacune une part égale. Les frais généraux occasionnés par le fonctionnement de la Commission seront répartis de la même façon.

ART. 18.

Dans tous les cas et notamment si la question au sujet de laquelle les Parties sont divisées résulte d'actes déjà effectués ou sur le point de l'être, la Cour permanente de Justice internationale statuant conformément à l'article 41 de son Statut ou, selon le cas, le Tribunal arbitral, indiqueront dans le plus bref délai possible quelles mesures provisoires doivent être prises; la Commission permanente de conciliation pourra, s'il y a lieu, agir de même après entente entre les Parties.

Chacune des Hautes Parties contractantes s'engage à s'abstenir de toute mesure susceptible d'avoir une répercussion préjudiciable à l'exécution de la décision ou aux arrangements qui seraient proposés par la Commission permanente de conciliation et, en général, à ne procéder à aucun acte de quelque nature qu'il soit susceptible d'aggraver ou d'étendre le différend.

ART. 19.

Si la sentence judiciaire ou arbitrale déclarait qu'une décision prise ou une mesure ordonnée par une autorité judiciaire ou toute autre autorité de l'une des parties en litige se trouve entièrement ou partiellement en opposition avec le droit international, et si le droit constitutionnel de ladite partie ne permettait pas ou ne permettait qu'imparfaitement d'effacer les conséquences de cette décision ou de cette mesure, les Hautes Parties contractantes conviennent qu'il devra être accordé par la sentence judiciaire ou arbitrale, à la partie lésée, une satisfaction équitable.

ART. 20.

Le présent Traité reste applicable entre les Hautes Parties contractantes encore que d'autres Puissances aient également un intérêt dans le différend.

ART. 21.

Si quelque contestation venait à surgir entre les Hautes Parties contractantes relativement à l'interprétation du présent Traité, cette contestation serait portée devant la Cour permanente de Justice internationale suivant la procédure prévue dans l'article 4, alinéa 2.

ART. 22.

Le présent Traité sera ratifié. Les ratifications en seront échangées à Bruxelles aussitôt que faire se pourra.

worden in gemeen overleg tusschen de Hooge Contracterende Partijen, die er elk een gelijk deel van zullen dragen. De door de werking der Commissie veroorzaakte algemeene onkosten zullen op dezelfde wijze verdeeld worden.

ART. 18.

In al de gevallen en inzonderheid indien de kwestie, waaromtrent de Partijen verdeeld zijn, voortspruit uit reeds verrichte daden of die op het punt staan het te zijn, zal het Bestendige Hof van Internationale Justitie, uitspraak doende overeenkomstig artikel 41 van zijn Statuut of, volgens het geval, het Scheidsgerecht, binnen den kortst mogelijke tijd aanduiden welke voorloopige maatregelen genomen moeten worden; de Bestendige Verzoeningscommissie zal, indien noodig, na overleg tusschen de Partijen, evenzoo kunnen handelen.

Elk der Hooge Contracterende Partijen gaat de verbintenis aan zich te onthouden van elken maatregel die een nadeeligen terugslag zou kunnen hebben op de uitvoering van het besluit of op de schikkingen die zouden worden voorgesteld door de Bestendige Verzoeningscommissie en, in het algemeen, tot geene daad over te gaan, van welken aard deze ook zij, waardoer het geschil zou kunnen verergerd of uitgebreid worden.

ART. 19.

~~ART. 19.~~

Moest de rechterlijke of scheidsrechterlijke uitspraak verklaren dat een besluit genomen of een maatregel bevolen door een rechterlijke of enige andere overheid van een der geschilhebbende Partijen, geheel of gedeeltelijk in strijd is met het volkenrecht, en moest het grondwettelijk recht van gezegde Partij niet toelaten of slechts op onvolledige wijze toelaten de gevolgen van dit besluit of van dezen maatregel te doen verdwijnen, zoo komen de Hooge Contracterende Partijen overeen dat door de rechterlijke of scheidsrechterlijke uitspraak aan de benadeelde Partij een billijke voldoening zal moeten verleend worden.

ART. 20.

Dit verdrag blijft toepasselijk tusschen de Hooge Contracterende Partijen zelfs wanneer andere Mogendheden eveneens een belang in het geschil hebben.

ART. 21.

Moest eenig geschil tusschen de Hooge Contracterende Partijen ophalen betreffende de uitlegging van dit Verdrag, dan zou dit geschil voor het Bestendige Hof van Internationale Justitie worden gebracht volgens de procedure voorzien in artikel 4, alinea 2.

ART. 22.

Dit verdrag zal bekraftigd worden. De bekraftigingen er van zullen zoodra mogelijk te Brussel uitgewisseld worden.

ART. 23.

Le présent Traité entrera en vigueur dès l'échange des ratifications et aura une durée de dix ans à compter de son entrée en vigueur. S'il n'est pas dénoncé six mois avant l'expiration de cette période, il sera considéré comme renouvelé tacitement pour une nouvelle période de cinq ans et ainsi de suite.

Si, lors de l'expiration du présent Traité une procédure quelconque en vertu de ce Traité se trouvait pendante devant la Commission permanente de conciliation, devant la Cour permanente de Justice internationale ou devant le Tribunal d'arbitrage cette procédure serait poursuivie jusqu'à son achèvement.

Le présent Traité abroge le Traité d'arbitrage obligatoire du 27 mai 1905.

En foi de quoi les Plénipotentiaires susnommés ont signé le présent Traité et y ont apposé leurs cachets.

Fait à Bucarest, en double exemplaire, le 8 juillet 1930.

(S.) Bon GUILLAUME.
(L. S.)

(S.) G.-G. MIRONESCO.
(L. S.)

(G.) Bon GUILLAUME.
(L. S.)

(G.) G.-G. MIRONESCO.
(L. S.)

ART. 23.

Dit Verdrag zal in werking treden zoodra de bekrachtingen uitgewisseld zijn en zal een duur van tien jaar hebben te rekenen van zijne inwerkingtreding. Indien het niet wordt opgezegd zes maanden voor het verstrijken van deze periode, zal het beschouwd worden als stilzwijgend vernieuwd zijnde voor een nieuwe periode van vijf jaar en zoo voorts.

Indien, bij het verstrijken van dit Verdrag om het even welke procedure krachtens dit Verdrag hangende zou zijn voor de Bestendige Verzoeningscommissie, voor het Bestendige Hof van Internationale Justitie of voor het Scheidsgerecht, dan zal deze procedure voortgezet worden totdat zij afgewikkeld is.

Door dit Verdrag wordt het Verdrag aangaande de Verplichte Arbitrage van 27 Mei 1905 afgeschaft.

Ter oorkonde waarvan de bovengenoemde Gevolmachtigden dit Verdrag ondertekend hebben en er hunne zegels op hebben aangebracht.

Gedaan te Boekarest, in dubbel exemplaar, den 8^e Juli 1930.